SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1953

av Ida Karkiainen och Lawen Redar (båda S)

En fri och oberoende public service

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt värna public services oberoende ställning och skydda verksamheten från politisk styrning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa långsiktiga, stabila och förutsägbara ekonomiska förutsättningar för public service och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur public service-uppdraget kan utvecklas för att möta den teknologiska utvecklingen, förändrade medievanor och ett alltmer fragmenterat informationslandskap och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka public services roll i Sveriges civila beredskap och totalförsvar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En fri och oberoende journalistik är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Medborgare måste kunna lita på att medier granskar makten, förmedlar saklig information och ger utrymme åt olika perspektiv. Det är en förutsättning för att människor ska kunna fatta självständiga beslut och delta i det demokratiska samtalet.

Public service har en särskild roll i detta sammanhang. Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion ska verka i hela befolkningens tjänst, oberoende av kommersiella intressen och politiska hänsyn. Genom nyheter, lokal och regional journalistik, kultur, utbildning och folkbildning bidrar public service till ett mer upplyst, sammanhållet och motståndskraftigt samhälle.

Men public service kan inte tas för givet. I land efter land ser vi hur högerpopulistiska och auktoritära krafter ifrågasätter public services uppdrag, försöker påverka dess redaktionella inriktning och försvagar dess finansiering. Utvecklingen i flera europeiska länder och i USA visar hur snabbt förutsättningarna för fria medier kan förändras. Sverige är inte immunt mot denna utveckling. Det blir därför allt viktigare att värna public services oberoende från politiska, ekonomiska och andra maktintressen.

Stärk skyddet för public services oberoende

Public services uppgift är att tjäna allmänheten. Det kräver ett starkt institutionellt oberoende och långsiktiga förutsättningar för självständig journalistik. Verksamheten ska självklart tåla granskning och ha höga krav på opartiskhet, saklighet och kvalitet. Men granskning får aldrig bli ett verktyg för politisk styrning.

Finansieringen måste därför vara stabil och förutsägbar så att public service kan planera sin verksamhet långsiktigt utan att bli beroende av kortsiktiga politiska prioriteringar. Sverige bör också pröva hur det institutionella oberoendet kan stärkas ytterligare. En bred politisk överenskommelse om public services långsiktiga förutsättningar skulle bidra till att värna verksamheten över tid och oavsett regering. Ett sådant brett samförstånd vore därmed ett viktigt steg för stärkt svensk demokrati.

Ett public service som möter framtidens medielandskap

Digitala plattformar, artificiell intelligens och nya former av informationsspridning förändrar snabbt hur människor tar del av nyheter och samhällsinformation. Allt fler, inte minst unga, möter nyheter genom sociala medier och plattformar, där kommersiella algoritmer ofta styr informationsflödet. Samtidigt blir det svårare att skilja mellan fakta, desinformation och manipulation.

I detta landskap behövs en public service som erbjuder journalistik oberoende av klick, annonsintäkter och algoritmernas logik. Verksamheten måste samtidigt utvecklas genom nya digitala format, ansvarsfull användning av ny teknik och ett tillgängligt utbud för hela befolkningen. Det svenska språket, den svenska innehållsproduktionen och möjligheten att nå nya generationer behöver värnas. Den tekniska utvecklingen

måste ske utan att public services grundläggande principer om oberoende och opartiskhet går förlorade.

Stärk public service som en del av Sveriges civila beredskap och totalförsvar

Cyberangrepp, desinformation, försök att skapa misstro mot demokratiska institutioner och främmande makts informationspåverkan utmanar vår demokrati. I ett alltmer osäkert säkerhetspolitiskt läge är tillgången till tillförlitlig information en viktig del av samhällets och hela befolkningens motståndskraft.

Vid kriser, samhällsstörningar och höjd beredskap måste människor kunna få snabb och korrekt information. Public service behöver kunna nå hela befolkningen även när andra kommunikationskanaler inte fungerar. Därför krävs en robust verksamhet, säker distribution och en väl fungerande teknisk infrastruktur. Public services roll i Sveriges civila beredskap och totalförsvar behöver värnas och utvecklas.

En gemensam demokratisk angelägenhet

Sverige har en lång tradition av tryckfrihet, yttrandefrihet och självständiga medier. Vi har också en lång tradition av brett politiskt stöd för ett fritt och oberoende public service, vilket varit en styrka för vårt land. Men dessa demokratiska värden kan aldrig tas för givna. I en tid när auktoritära och högerpopulistiska krafter försöker begränsa det fria ordet och agerar för att urholka dess institutioner måste Sverige stå upp för en fri press och ett oberoende public service.

Ida Karkiainen (S) *Lawen Redar (S)*